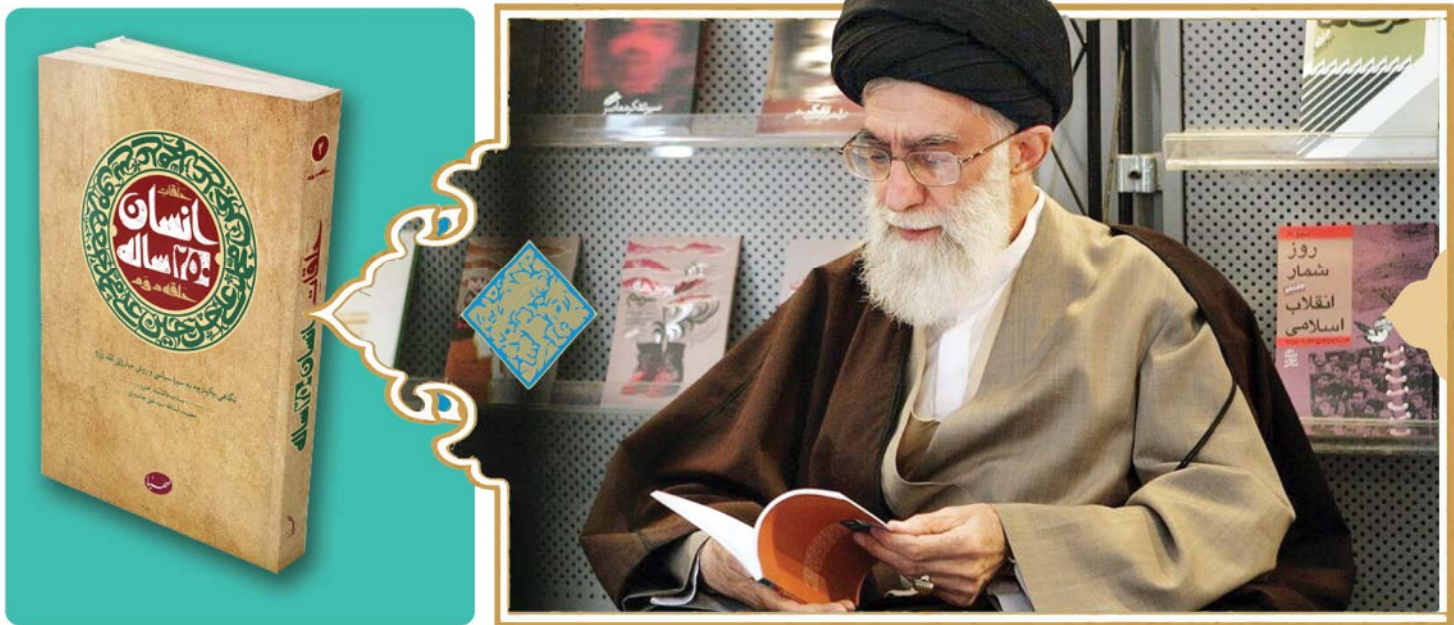

نمایش «شهرک» نوشته علی اصغری و به طراحی و کارگردانی علیرضامهران بابازی مه‌لقاباقری، دریاوهاب، ساقی حاجی‌پور، محمدرضا هلال زاده و محمدعلی محمدی روی صحنه می‌رود. نمایش شهرک از ۲۴تیر ساعت ۲۱ اجراهای خود را در سالن سمندریان آغاز می‌کند. در این پروژه، راما قویدل طراح ویدئوآرت، سیروس کفاش مدیر فیلمبرداری ویدئوآرت، حسین

اجرای «هنوز زنده‌ایم» داستان یک زلزله» و «شهرک» در ایرانشهر

نقشه‌راه ۲۵ساله برای اقامه حکومت الهی

محمد حسین رجبی دوانی: رهبری شهید بر این باور بودند که اساسا ائمه ما در حقیقت یک انسان کامل واحد هستند که در طول ۲۵۰سال ظهور پیدا کرده‌اند

رهبری شهید را می‌توان از جمله معدود افراد و حاکمانی دانست که در زمینه‌های مختلف دارای منظومه فکری مشخص بودند و سخنرانی‌هایی هم که در مقاطع مختلف زمانی داشتند براساس این منظومه‌های فکری بوده. از پیشرفت ایران و رسیدن آن به قله‌های علمی کشور تا اندیشه‌های ایشان در حوزه اقتصادی که با کلیدواژه اقتصاد مقاومتی شناخته می‌شود و... اما یکی از این مباحث که قدمت آن به دوران پیش از رهبری ایشان برمی‌گردد نظریه انسان ۲۵۰ساله‌است؛ نظریه‌ای که زندگی سیاسی اهل بیت(علیهم‌السلام) را به‌عنوان یک کل واحد در نظر می‌گیرد و اهل بیت را در قامت یک انسان کامل ۲۵۰ساله معرفی می‌کند. حال که ملل مسلمان به چشم سر از وجود فیزیکی قائد شهید بی‌بهره شده‌اند بهانه‌ای به‌دست آمد تا نگاهی دوباره به این نظریه داشته باشیم. به همین جهت با دکتر محمدحسین رجبی دوانی تاریخ‌پژوه درباره این نظریه گفت‌وگو کرده‌ایم.

■ ■ ■

۱۹ به‌عنوان مدخل و سرآغاز بحث می‌خواستم به نظریه «انسان ۲۵۰ساله» بپردازیم. این نظریه که به‌عنوان منظومه فکری رهبری شهید شناخته می‌شود، یک ویژگی بسیار خاص و متمایز دارد و آن هم «کل نگر» بودن این نظریه‌است. پرسش این است که تفاوت مبنایی این نگاه کل نگر با آن نگاه خردنگری که معمولا در بررسی سیره ائمه(علیهم‌السلام) با آن مواجهیم در چیست؟

تا پیش از تبیین نظریه امام شهید ما پیرامون دوران ۲۵۰سال حضور و ظهور اهل بیت و امامان معصوم در بین مردم و در پهنه جامعه، عمدتاً نگاه‌ها به فعالیت‌های ائمه به‌صورت بریده بریده و گزارش‌های تک‌بعدی بود. درواقع پیش از این، نگاه‌ها بیشتر معطوف به گزارش‌های پراکنده از فعالیت‌های آن ذوات مقدس بود و عمدتاً هم به مظلومیت‌ها و کیفیت شهادت ایشان پرداخته می‌شد.

لذا به‌صورت جداگانه ومنفک، هر امامی را صرفا به‌سبب آن وجه غالبی که در زندگی و حوادث دوران امامت‌شان برجسته بود مورد بحث و بررسی قرار می‌دادند. به‌عنوان مثال در آن رویکرد خردنگر، اینگونه مطرح می‌شد که امام صادق(ع) صرفا به‌کار علمی، پرورش و تربیت شاگردان، بیان احکام الهی و مشخص کردن فقه اهل بیت و متمایز کردن آن با فقه سایر فرقه مسلمان اقدام کرده‌اند. یا مثلا در مورد امام سجاد(ع) گفته می‌شد که ایشان به‌سبب داغ سنگینی که از واقعه کربلا دیده بودند و

متحد مدیر اجرا، محمدمهدی بیات، اسرا صالحی، حسین صادق نائینی و مونا هلال زاده گروه کارگردانی، فتاح ذی‌نوری عکاس استودیو، نگین محمدعلی طراح گرافیک و تبلیغات و شاهین زوار کارگردان مستند هستند. همچنین نمایش «هنوز زنده‌ایم؛ داستان یک زلزله» به نویسندگی پویا مهدوی‌زاده و کارگردانی حسین میرزامحمدی، از جمعه ۲۹تیر

ایشان، مانع تحقق اهداف و آرمان‌های شان شوند. البته این به‌معنای آن نیست که لزوما هر امامی می‌خواسته دقیقا در زمان خود آن حکومت را برپا کند بلکه ایشان تلاش

گسترده‌ای داشتند تا جامعه به یک آگاهی و بصیرتی برسد که بداند راه سعادت و نجات تنها پیروی از امامان حق است. آنها می‌خواستند جامعه را به‌سمتی حرکت دهند که هرگاه فرصت فراهم شد، در عصر یکی از ائمه این مهم تحقق یابد. امام شهید ما در ارتباط با این نظریه، شواهد و قرائن بسیار جالب، مستند و دقیقی را از دوران امامت تمام آن بزرگواران ارائه می‌کنند که نشان می‌دهد این نظریه یک نظریه بی‌پدیل و بی‌نظیر است و واقعیت‌های تاریخی نیز کاملاً آن را تأیید می‌کند.

۱۹ به نگاه کل نگر در نظریه «انسان ۲۵۰ساله» اشاره کردید که تمامی کنش‌های ائمه را در مسیر یک هدف واحد یعنی تشکیل حکومت الهی می‌بیند. اما پرسش اینجاست که این مسیر طولانی و پرفراز و نشیب از منظر تاکتیکی و صورت‌بندی مبارزاتی به چه دوره‌های مشخصی تقسیم می‌شود؟

برای پاسخ به این سوال ابتدا باید بدانیم امام شهید ما، کل این دوران ۲۵۰ساله را به چهار مرحله متفاوت ومشخص تقسیم می‌کنند که درک آنها پاسخ سوال شما را روشن می‌کند. مرحله اول دورانی است که ایشان آن را «دوران سکوت و همکاری با حکومت‌ها» می‌نامند. این دوره از سال ۱۱هجری یعنی بلافاصله پس از رحلت نبی اکرم(ص) و آغاز امامت امیرالمومنین علی(ع) شروع می‌شود و تا سال ۳۵هجری ادامه می‌یابد. یعنی یک دوره ۲۵ساله که در زمان امامت حضرت علی(ع) اتفاق افتاده. امام شهید می‌فرمایند امیرالمومنین در آغاز این دوره اقداماتی را برای برگرداندن اسلام به مسیر اصلی خود و مقابله با غاصبان انجام دادند (اشاره به واقعه غصب خلافت) اما به‌خاطر عدم همراهی مردم، آن اقدامات به نتیجه نرسید. لذا آن حضرت پس از آن اقدام اولیه سکوت کردند و سپس به‌خاطر مصالح کلان اسلام و جامعه اسلامی بنابر درخواست همان خلفا، احساس مسئولیت‌کرده‌وگاهی با آنهاهمکاری داشتند. بنده در تفسیر فرمایش امام عرض می‌کنم امیرالمومنین از این فرصت‌ها برای جلوگیری از تعرض

هر شب ساعت ۱۹ در سالن ناظرزاده کرمانی اجرا می‌شود. محسن قصابیان، سمیرا حسن‌پور، سارا رسول‌زاده، محمد موحدنیا، افشین حسنلو و ماهان محمودی‌مقدم بازیگران این نمایش هستند. تهیه‌کنندگی این اثر را علیرضاگیلوری، میلاد اسکندری و رضا فتح‌اللهی‌پور برعهده دارند و مریم پیوند حیدری مجری طرح آن است.

به جان، مال، آبرو و ناموس مسلمانان استفاده می‌کردند و ه‌رجا که میدانی فراهم می‌شد، جلوی انحرافات حاکمان در سیاست‌های کلان جامعه اسلامی را می‌گرفتند.

مرحله دوم، مرحله «حضور در قدرت و به‌دست گرفتن حاکمیت» است. این مرحله کوتاه اما بسیار مهم، سال‌های ۳۵ تا ۴۱هجری را شامل می‌شود که در آن امیرالمومنین و سپس امام مجتبی (علیهماالسلام) به مدت حدود ۵سال و چند ماه حکومت را در دست داشتند. اینجاست که امام در جایگاه قدرت رسمی قرار می‌گیرد.

مرحله سوم، مرحله «تلاش سازنده کوتاه‌مدت برای بازگشت به قدرت» نام دارد. این دوره حدود ۲۰سال به‌طول انجامید. یعنی از سال ۴۱ تا سال ۶۱هجری. این بازه زمانی تمام دوران امامت امام حسن(ع) ـمنهای آن شش ماه آغازین که در قدرت بودند و تمام دوران امامت امام حسین(ع) منهای شش ماه پایانی آن را که منجر به قیام شدـ دربرمی‌گیرد.

مرحله چهارم از سال ۶۱هجری (پس از عاشورا) آغاز شده وتاسال ۲۶۰هجری (شهادت امام عسکری) ادامه می‌یابد. این دوره ۲۰۰ساله، دوران تداوم تلاش سازنده در یک بازه طولانی‌مدت برای بازگشت به قدرت و نجات جامعه اسلامی از طریق تشکیل حکومت علوی است.

۱۹ حال‌که در ماه محرم نیز هستیم، می‌خواستم برشی از این دوره ۲۵۰ساله را دقیق‌تر بررسی کنیم. در این منظومه، از یک‌سو «صلح امام حسن(ع)» را داریم و از سوی دیگر با فاصله چند سال، «قیام امام حسین(ع)» رخ می‌دهد. پرسش بنده آن است که این دو قطعه از تاریخ چگونه می‌توانند پازل واحدی را بسازند که رهبری شهید ترسیم کرده‌اند؟ چون در ظاهر، شاید این دو رفتار (صلح و قیام) در نقطه تقابل با هم به‌نظر برسند. این تضاد ظاهری چگونه در نظریه انسان ۲۵۰ساله حل می‌شود؟

درباره تقابل ظاهری صلح امام حسن و قیام امام حسین(علیهماالسلام)، امام شهید ما بر این باورند که امام مجتبی به‌خاطر مصالح عالیه اسلامی و برای جلوگیری از نابودی اساس دین مجبور شد از حکومت و قدرت کناره‌گیری کند تا ن‌گذارد معاویه به هدف اصلی خود برسد. درآن موقعیت، جامعه نه‌تنه‌هیچ ابزار وفاداری و اطاعتی نسبت به امام مجتبی(ع) نداشت بلکه حتی بزگانی از عراق و کوفه به دشمن آن حضرت اعلام وفاداری کرده و وجود مقدس امام را در برابر دشمن تنها گذاشته بودند.

آن حضرت برای این‌که ن‌گذارد هدف اصلی معاویه که همان نابودی اصل دین و تعالیم پیغمبر بود محقق شود، قدرت و حکومت را رها کرد تا در حقیقت معاویه را خلع سلاح کند و بتواند خط اصلی اسلام را حفظ نماید. امام شهید در این باره می‌فرمایند که امام حسن(ع) با پذیرش این صلح که بسیار تلخ و سخت بود خط اصیل اسلام را که پیش از این در جایگاه خلافت جریان داشت، به‌صورت زیرزمینی فقط کرد و استمرار بخشید. یعنی اگر با آن وضعیت خیانت‌باری که رخ داده بود، امام حسن(ع) می‌خواست به هر قیمتی مقابل معاویه بایستد قطعاً هم خودشان و هم امام حسین(ع) که یا به پای برادر بودند به شهادت می‌رسیدند و آن وقت زمینه برای معاویه فراهم می‌شد تا با حذف فیزیکی آنها به هدف نهایی‌اش یعنی نابودی کامل اسلام برسد. لذا امام حسن با وجود این‌که راه را برای مردم روشن کرده بود اما چون جامعه پذیرای آن نبود، تن به صلحی داد که از آن به‌عنوان «پرشکوه‌ترین نرمش قهرمانانه تاریخ» یاد می‌شود. این نرمش باعث شد هدف اصلی معاویه ناکام بماند. چون برای امام، اصل حفظ اسلام موضوعیت داشت، نه صرفا حفظ قدرت. البته قدرت وقتی در اختیار امام باشد، ابزار بسیار بهتری برای رسیدن به اهداف است اما به‌شرطی که لازم آن یعنی همراهی و اطاعت مردم فراهم باشد. وقتی جامعه همراهی نمی‌کند و خیانت می‌کند، قدرتی که بدون اطاعت باشد درواقع قدرت نیست. همان‌گونه که امیرالمومنین(ع) هم می‌فرمودند کسی که فرمایش مطاع نباشد، نمی‌تواند اراده خود را پیش ببرد.

■ ■ ■

قاب

انتشار نامهنگ

«خدا نگهدار رهبر من»

«خدا نگهدار رهبر من» عنوان تازه‌ترین نامهنگ منتشر شده از سوی مرکز هنری رسانه‌ای «نهمت» است که به مناسبت تشییع پیکر آقای شهید ملت ایران پیش روی مخاطبان قرار گرفت. این نامهنگ یکی از آثار منتشر شده با محوریت تشییع رهبر شهید ملت ایران است که طی روزهای گذشته با صدای ابودر روحی خواننده قطعه شناخته شده «سلام فرمانده» در دسترس سوگواران قرار داده شده است. در این نامهنگ که توسط مرکز هنری رسانه‌ای نهمت تولید شده، مصطفی باغبانی به‌عنوان شاعر حضور دارد.

کیوانگرد راسکن کنید

رویداد

برگزاری نشست خبری جایزه جهانی امام شهید

نشست خبری نخستین دوره جایزه بین‌المللی شعر امام شهید(ره) از ساعت ۹:۳۰ روز شنبه ۲۰تیرماه با حضور اصحاب رسانه در محل تالار شهید رحیمی حوزه ریاست سازمان فرهنگ برگزار می‌شود. در این نشست حجت‌الاسلام محمدمهدی ایمانی‌پور رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و رئیس جایزه جهانی ضمن تشریح برنامه‌های اصلی و جانبی این رقابت هنری، در حوزه اندیشه‌های ناب تمدنی و گفت‌مان فرهنگی و بین‌المللی امین ایران زمین حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای(ره) پاسخگوی پرسش‌های خبرنگاران خواهد بود. حسین دیوسالار معاون توسعه همکاری‌های علمی و فرهنگی، علیرضا قزووه دبیر علمی و امیر رضایی‌پناه دبیر اجرایی جایزه نیز در این برنامه حضور خواهند داشت. همچنین نخستین دوره جایزه جهانی امام شهید ۲۳تیرماه ساعت ۹ در حسینیه الزهراء سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برگزار خواهد شد.

فرهنگ

CULTURE

پنجشنبه ۱۸ تیر ۱۴۰۵ ■ شماره ۷۳۶۳

یادداشت

حجت‌الاسلام دکتر قاسم خاتجانی | نویسنده و پژوهشگر

پدرامت

یکی از ابعاد برجسته شخصیت کم‌نظیر رهبر شهید، بعد عاطفی و نگاه عاطفی ایشان به افراد و مسائل مختلف بود. شاید یکی از دلایل اصلی این‌که رهبر شهید را به‌عنوان پدرامت و پدر همه ایرانیان می‌شناسیم و از ایشان یاد می‌شود، همین ویژگی باشد. زیرا پدر شخصیتی است که ابعاد مختلفی را در خود جمع کرده؛ هم بعد تربیت و راهنمایی، هم بعد عاطفی و اظهار محبت و لطف نسبت به افراد، هم بعد دلداری و آرام کردن انسان‌ها و هم نشان دادن راه و ارائه راهکار برای چالش‌ها و مشکلات سیاسی، اجتماعی، دینی و معنوی. ما همه این ابعاد را به‌وضوح در وجود ایشان مشاهده می‌کنیم.

برای تبیین این موضوع، فقط به چند نمونه اشاره می‌کنم:

وقتی قرار بود سیاست یا راهکاری برای پیشرفت کشور و رشد افراد ارائه شود، ایشان با نهایت دلسوزی و اهتمام این موضوع را دنبال می‌کردند. این مسأله را می‌توان در چند محور بررسی کرد؛ از جمله تشویق، تأیید و حمایت از افرادی که به‌دنبال گشودن بن‌بست‌ها و یافتن راهکارهای مختلف برای پیشرفت کشور بودند؛ امری که به پیشرفت کشور در حوزه‌های علمی، سیاسی و نظامی انجامید.

در حوزه علمی، موضوع کاملاً روشن است؛ از پیشرفت در سلول‌های بنیادی و فناوری نانو گرفته تا پیشرفت‌های سیاسی و نظامی از جمله ساخت موشک، دستاوردهای هسته‌ای، پیشرفت‌های پزشکی و موارد متعدد دیگری که همگان از آن اطلاع دارند. ایشان همواره از نسل جوان و نخبگانی که این مسیر را پیش می‌بردند، حمایت و آنان را تشویق می‌کردند. نمونه‌های فراوانی در این زمینه وجود دارد که اگر بخواهم به همه آنها بپردازم از ادامه بحث باز می‌مانم.

این موارد را می‌توان در قالب نقش راهنمایی، هدایت و ارائه راهکار تحلیل کرد؛ همان نقشی که هر پدری برای فرزند خود ایفا می‌کند و ایشان نیز برای فرزندان معنوی خود و برای کشور ایفا کردند

در بعد آرام کردن و دلداری دادن نیز نمونه‌های متعددی وجود دارد. افراد مختلفی به دیدار ایشان می‌رفتند که فیلم‌های آن نیز موجود است. دست‌کم چند مورد از این دیدارها منتشر شده که در آنها افراد از شرایط موجود جامعه و فضای سیاسی آن دوران اظهار نگرانی می‌کردند؛ دورانی که مباحث سیاسی تا حدی چالش‌برانگیز و حتی در برخی موارد خطرناک شده بود. وقتی این افراد دلسوز و دغدغه‌مند خدمت ایشان می‌رسیدند و نگرانی خود را مطرح می‌کردند، ایشان با لحنی بسیار پدراانه و سرشار از محبت و دلسوزی آنان را آرام می‌کردند. در فیلم‌های موجود عباراتی مانند «آرام باشید»، «نگران نباشید» و «ناراحت نباشید» از ایشان نقل شده است. سپس می‌فرمودند: «ما به‌سمت قله حرکت می‌کنیم و در این مسیر، فراز و نشیب وجود دارد و ممکن است مشکلاتی پیش بیاید».

به‌جای دامن زدن به نگرانی‌ها تلاش می‌کردند افراد را آرام کنند؛ همان‌گونه که یک پدر هنگام مشاهده نگرانی فرزندش، ضمن آن‌که دنبال یافتن راه حل است می‌کوشد ابتدا آرامش را به او بازگرداند و او را از اضطراب و دغدغه بیرون بیاورد.

در بعد عاطفی نیز وقتی فرزندان شهدا و خانواده‌های شهدا به دیدار ایشان می‌رفتند، با چه نگاه و ادبیات محبت‌آمیزی آنان... به‌ویژه فرزندان شهدا و مخصوصا دختران شهدا... برخورد می‌کردند. نمونه‌های زیادی از این رفتارها بسیار مشهور هست و فیلم‌های آن نیز موجود است. جالب آن‌که در برخی موارد، وقتی علت این توجه ویژه از ایشان سوال می‌شد، خودشان نیز دلیل آن را بیان می‌کردند.

یکی از نمونه‌های آشکار، اظهار محبت ویژه ایشان نسبت به دختر شهید داریوش رضایی‌نژاد (آرمینا) بود. زمانی که آرمینا هنوز کودک بود و به سن تکلیف نرسیده بود، وقتی به دیدار ایشان رفت، رهبر شهید با محبت فراوان او را در آغوش گرفتند، مورد ملاحظت قرار دادند و توجه ویژه‌ای به او نشان دادند. بعدها وقتی علت این توجه خاص را از ایشان پرسیدند، فرمودند دلیلش این بود که آرمینا هنگام شهادت پدرش، شاهد لحظات آخر زندگی و شهادت او بوده است. حتی برخی از این ماجرا در روضه‌های مربوط به حضرت رقیه(س) و ارتباط ایشان با امام حسین(ع) نیز استفاده می‌کردند.

متن کامل را در جام‌چم آنلاین بخوانید